

Chiny - Państwo Środka

2013-09-24

Państwo Środka to przede wszystkim kultura licząca sobie kilka tysięcy lat. Kultura o wiele starsza, niż europejska i niejednokrotnie ją przewyższająca. Jej wytwory - Mur Chiński, wspaniałe buddyjskie klasztory, pałace kolejnych cesarzy, ale także papier, drukarnie, proch strzelniczy czy kompas - to tylko jeden z licznych atutów tego kraju. Jednym z największych z pewnością są ludzie.

W konfucjańskim kręgu kulturowym szacunek do innych, gościnność i dobroduszość są czymś naturalnym. Podróżny może doświadczać tego na każdym kroku, zwłaszcza, że w niektórych regionach Chin przybysze z Europy nadal budzą zdziwienie i życzliwą ciekawość, a miejscowi mieszkańcy - buddyści, taoiści, ale także przedstawiciele innych nurtów religijnych - chętnie okazują im bezinteresowną pomoc. Chiny są jednym z największych (9 596 960 km²) i najbardziej zaludnionych (ok. 1300 mln mieszkańców) obszarów na ziemi - mieszka tutaj co piąty człowiek na naszej planecie!

Już trzy tysiące lat przed naszą erą ludzie zamieszkujący tereny dzisiejszych Chin posługiwali się pismem, tworząc napisy na kościach wróżebnych. Państwo chińskie powstało około 2200 lat przed naszą erą, jednak źródła historyczne przekazują imię pierwszego cesarza dopiero 500 lat później - w 1700 roku p.n.e. Dynastia Shang, a następnie Zhou poszerzały sukcesywnie obszar swojego panowania. Twórcami wielkości państwa byli cesarze z dynastii Qin. Pierwszy z nich - Qin Shi Huang - podbił walczące ze sobą drobniejsze królestwa leżące na terytorium współczesnych Chin, wprowadził także jednolity standard chińskiego pisma, monet, wag i miar. Aby chronić swoje cesarstwo przed najazdami koczowniczych plemion mongolskich zaczął wznosić Wielki Mur - jedyną na świecie budowlę widoczną z księżyca. Założone przez Qin Shi Huanga cesarstwo przetrwało do 1911 r., gdy - osłabione ekonomicznie i politycznie - upadło ostatecznie w wyniku rewolucji. Wprowadzony ustrój demokratyczny szybko jednak przerodził się w chaos i po władzę w regionach sięgnęli lokalni przywódcy. W latach 1931-1945 Chiny przeżyły agresję Japonii i brutalną okupację. Brak porozumienia między przywódcami dwóch ruchów narodowowyzwoleńczych - Kuomintangiem i Komunistyczną Partią Chin - doprowadził do wybuchu wojny domowej (1946 -1949). Od 1949 r. Chiny są Republiką Ludową. Aby pozbyć się partyjnej opozycji w 1966 r. przywódca kraju Mao Tse Tung rozpoczął „rewolucję kulturalną”, która w praktyce oznaczała represje wobec inteligencji i duchowieństwa. Przemiany, mające skierować chińską gospodarkę na tory wolnorynkowe, rozpoczęły się w kraju po śmierci dyktatora, jednak na „odwilż” kulturalną Chiny czekały aż do lat 90-tych XX w. Wprowadzono wówczas m.in. demokratyczne wybory na najniższym lokalnym szczeblu władzy, internet, telefonię komórkową. Obecnie Chiny są jedną z najszybciej rozwijających się gospodarek na świecie.

Chiny to także kraj o niezwykle bogatej przyrodzie. W jego granicach znajdują się pustynie, stepy, malownicze pola ryżowe, doliny wielkich, majestatycznych rzek (Jangcy, jedna z najdłuższych rzek świata, liczy ponad 5 tys. km), czy tropikalne lasy. Na południu znajduje się najwyższa na świecie Wyżyna Tybetańska, otoczona masywami Himalajów (najwyższy szczyt świata - Mont Everest), Karakorum i Kunlun. Kraj ten obfituje w tereny dziewicze, na których nie widać jeszcze śladów działalności człowieka. Chociaż większe miasta, takie jak stołeczny Pekin, mogą się czasami wydawać skansenem, odzwierciedlającym wygląd metropolii z bloku byłego ZSRR, wrażenie to może być

**Magiczny
Kraków**

mylące. Coraz częściej wdrażane są tutaj bowiem innowacyjne rozwiązania, np. w zakresie infrastruktury czy transportu.

Chiny niewątpliwie są dzisiaj areną kolosalnych przemian społecznych i gospodarczych. Powolną, ale sukcesywną demokratyzację systemu państwowego już teraz mogą odczuć turyści, dla których Państwo Środka staje się otwarte w coraz większym stopniu. Warto zatem odwiedzić to egzotyczne państwo, poznać jego tradycje i przekonać się, jak fascynującym doświadczeniem może być obcowanie z odmienną, a jednocześnie tak przyjazną kulturą.

Zapraszamy do lektury naszych artykułów na temat Chin!

[**Made in China, czyli jak wynaleziono papier**](#)

[**Chińska torpeda**](#)

[**Delikatny jak obłok, cenniejszy od złota...**](#)